

27. Jun. 1842

FAKTA

Dato:

27. Jun. 1842

Sidetal:

Dagbog A, side 38-39

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 82-84; Jesper

Svenningsen (red.): Seks år af et liv.

Johan Thomas Lundbye – Dagbøger

om tro, skæbne, kunst og kærlighed,

København 2018, s. 89-90

TRANSSKRIFTION

Værebros-Mølle 27 Juny

Vi¹ gik imorges Kl 9 fra Færgegaarden og nu sidde vi her i Møllen² og vente paa blødkogte Æg, som skal gjøre god Virkning oven paa Vandringen i en halv Storm. Vi vare oppe paa Frode-Høi, men der er intet videre at see; nogle store Steen ligger der, om de have dannet nogen ordentlig Steensætning, Gravkammer eller Kreds kunde jeg ikke see. Det skar mig i Hjertet at see at to store Gruusgrave ere skaarne ind i den mægtige, lange Høi og true med at [overstreget: fylde] forvandle den gamle Kongegrav til Veifyld.

•39•

Roskilde om Aftenen samme Dag

Da vi gik fra Veirebro hertil havde vi megen Glæde af Veien, der skjøndt temmelig bar for Træer, dog er kjøn. Linierne ere bestandig saa delige da mange Odder løbe ud i Fjorden, der ogsaa omflyder et Par Smaa-Øer (Eskilds-Ø). – Mange Høie og Stensætninger saae vi, men kunde ikke finde, trods megen Søgen, den Steen, hvori Dronning Margrethe skal i Vrede have traadt saa fast, at man endnu seer Mærket af den fine Dronningfod. Jeg saae den ifjor, men saa gjerne jeg vilde viist Skovgaard den, kunde jeg dog ikke faae Øie paa den. Bønderne skal tidligere ved St Hansdagstider hvert Aar have luget om den og bestrøet den med Sand, nu har de maaskee sprængt den. Men en overordentlig interessant Faarefold traf vi paa, den var gravet ind i en Høi og omgivet fortil og til Siderne med et raat Planke, eller Gitterværk og af huggede Grene; jeg tegnede uagtet det blæste en Storm dog et raat Udkast³ af den, da den vilde være kostelig i et Billede. Herinde ved Byen saae vi da Banken, hvor Haraldsborg har ligget og har efter Ankomsten gjort en Spadseretour omkring ved Kirken og ud til Bjerget. Det er for mig den kjæreste af alle Byer, jeg har seet; den har en yndig Omegn, den delige Kirke med sine Kongegrave, og, er det ikke som de mange klare Kilders Mumlen var gamle Eventyr; der altid fortælles til nye og atter nye Slægter, der vel i det Hele kun lidet tænke paa, at de ere fødte til at fortsætte det Liv, som priselige Forfædre have begyndt. Ja, lad Verden blive saa prosaisk den vil, lad falde, hvad der er raddent og kan ikke staae, Historien har vi dog, den kan de ikke forvanske, den kan jeg elske og dybt føle Sandheden af de Ord:

O, einsam ist und tief betrübt,

Wer heiss und fromm die Vorzeit liebt!⁴

See nu er Reisen forbi, den var dog kjær og rig paa Glæder, som jeg havde ventet, nu maa jeg i Kjøbenhavn see til at benytte Frugterne vel. – Tit var Tankerne i Vedby, jeg underlige Drømmer! jeg kan ikke slippe dette Billede – o Moder! vidste Du, hvad Din Johan drømmer om; men bort, kjære Drømmebilleder, I er som de yndige Svaler, jeg saae paa Veien idag kredse tæt forbi mig, men flyve bort, saasnart jeg standsede for ret at betragte dem og glæde mig ved dem, jeg vilde dem dog intet ondt. –

|Alt for snart saae jeg, at dette Billede var sandt! – den 16 July.|⁵

¹ Lundbye og malerkammeraten P.C. Skovgaard (1817-1875).

² Øvre-Værebros mølle med tilhørende kro på landevejen mellem Hillerød og Roskilde.

³ Den Hirschsprungske Samling, inv.nr. 1236.

⁴ Citat fra Friedrich von Hardenberg kaldet Novalis' "Sehnsucht nach dem Tode".

⁵ Denne sidste sætning indskød Lundbye tre uger senere efter at hørt rygter om, at Louise Neergaard skulle være blevet forlovet med hans egen bror.

38 Lørdag 26 Junij
Igaars maadede jeg en Skizze af et lille Parti her, og pressende
til et Dyrevalerie. Senere var jeg ogsaa paa Tyre-Blom (Thyris, Thym?)
hvor der var en smuk Mængde yndige Insektier, som især søndags til
mindede mig om den Friskhed, hvormed Potemkin havde tegnet sit
Landskab, vi saae paa Udstillingen for et Par Aar siden. Igaars Efter-
Aften var jeg hos Lept. Bejersbergs Familie, hvor jeg blev meget
venligt modtaget og maadede mig godt ved at tale med den lieblige Mand
der har kjøbt mine Faralbes under Krigen (paa Søen). — Aft. var vi
ogsaa i Kirken sammen for at see Blomkes Altertaale, der er meget i høi-
gæstillet. Kirken er i det Hele meget smykket, skjødt den stadig gjøres
et behageligt Indtryk, men den er alligevel fattig, alt for smaaløs i sine
Egenskaber; der kan være meget som lærer ved andre Kirker, som kendes
af Hjælper det derude, at Præst eller Organ havde en smuk Lands eller blot
mere Interesse for deres Kirker; men det er en vidt løst Ting —
Ij togde idag en ung Tysker herhjemme paa Gaarden, og i Aften var vi
ogsaa paa Scherwitzes huset til en meget charact. Concert. Imorgen aften var
alle vi alt for slægt vilde vi vandre. Det var værdt en stor afise Tids
Rejsen, og meget her var gode Vok, der er en fortreffelig Mand, med Vorne
og Interesse for mange Ting, der ogsaa glæde os, hidrager til at gjøre os
et behageligt. Men de smaae Damer kan jeg ogsaa godt lide, det er et Par
charact. Damer. Jeg fortalte dem idag mange Bredtigheder af Ejil Skallegrin-
sens Dage. Det monde den Aldste ganske værdt med sigt. — Nu er det sikkert,
jeg mener til D. skjødt jeg vilde gjerne gjort det lidt mindre fastgjort.
Vester Mølle 27 Junij
Vi gik imorges til 9 fra Fargarten og vi sidde i her i Møllen og
venter paa Høstet, som skal gjøres ved Udgikning oven paa Van-
dringen i en halv Term. Vi har ogsaa paa Tønde Pløi, men det
er intet videre at see; mange store Sten ligger der, som de have sam-
met maader orientlig Sten sætning, Gravkammer eller Bredts den
ikke see. Det skal mig der i Møllent at see at to store Grønsorave
ere skærne ind i den mægtige, lange Pløi og brue midt at Høstet
forvandle den gamle Kongegrav til Høstet.

Roskilde den 16den samme Dag 1799.

Det er gik fra Nørresø her til havde vi nogen Glæde af Veien, der skyndt
 temmelig har for Troer, dog er kjort. Læserne er bestandig saa delige da
 mange Older labe ind i Fjorden, der ogsaa omflydes af Par. Læder Ox
 (Eskils. Ø). - Mange Blais og Steens atviningst saae vi, men kunde
 ikke finde, truds megen Lagen, den i Teen, hvor Drømning Margrethe
 skal's Neds haud brest, saa fast, af man endm seer Mærket af
 den fine Drømningstaf. Jeg saae den igjen, men saa gjorne jeg vilde
 vist skougard den gamle, jeg dog ikke faar Giv paa den. Bændene skal
 tidligere ved St. Mads dagstider haent der haue liget om den og bestredt
 den med Sand, nu har de maaskee sprængt den. Men en uoverdømlig
 interessant Fauesfeld traf vi paa, den var graast ind i en Blis og om
 giist fortal og til Lidene mud et raat Plante, eller Gitterværk og affig
 geds Færd, jeg tegnede naet det bleste en Storm dag et raat Udkast
 af den, da den vilde være henstet i et Billed. Herind og Dejen
 saae vi de Bærken, hvor Klaralds borg har ligget og har efter Anken
 sten gjort en Grad se ret om omkring ved Kirken og ind til Bjerg. Det
 er for mig den højeste af alle de Dage, jeg har seet, den har en spidig
 Omegn, den søilige Kirke med sine Kongegrave, og er det ikke som de
 mange klare Kilders Munden var gamle Ewertigt, der altid fortælles til
 nye og nye Slægt, der vel i det hele him lidt tænke paa, at de ere
 færdig til at fætt sette det Liv, som priselig Forfædne have begyndt. Ja,
 Lad Norden bliue saa mas aisk den vil, Lad fælde, haud der er raad om og
 kan ikke staae, Plistorien har i dag, den kan de ikke forenske, den kan
 jeg elsket og ligte føle Sandheden af de Ord:

O vinn sam ist end tief be trübt
 Wer heif wind fromm die Vozget liebt!

Se nu er Fæisen snart forbi den var dog kjort og mig paa Glæde, som jeg
 hauds ventet, nu maas jeg i Kjøbenhavn seet til at betragte Foragtne vel. -
 Tit var Tankerne i Vedlig, jeg underlige Drømme! jeg kan ikke slappe det
 de Billeder - o Mads! bidst Du, haud den Jahan minner om; men best
 kjans Drømmebilleder, Her som de spidige Sualer, jeg saae paa Veien
 i dag haude seet forbi mig, men flyves bort, saas snart jeg standede for
 ret at betragte dem og glæde mig ved dem, jeg vilde dem Dag intet andet.

* Altho' snart saae jeg, at det Billed var saad. - den 16 July.